

PANKKIBAROMETRI II/2023

30.5.2023

Sisällysluettelo

1 Kotitalouksien luotonkysyntä vieläkin erittäin heikkoa.....	4
2 Yritysten luotonkysyntä heikkenee yhä.....	7

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselynä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin II/2023 saatiin yhteensä 51 kpl vastauksia, joista 23 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 28 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Barometrikysely II/2023 tehtiin 9.-26.5.2023.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyytikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Voimakkaasti kiihtynyt inflaatio ja sen hillintään käytetyt keskuspankkien koronnostot ovat vaikuttaneet erityisesti kiinteistömarkkinoihin. Kotitaloudet välttelevät sekä oman asunnon että sijoitusasunnon hankintaa. Myöskään yritysten investointilainoille ei ole juuri nyt kysyntää.

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitaloudet ovat kysyneet luottoja kevään 2023 aikana paljon vähemmän kuin vuosi sitten. Pankinjohtajien odotukset kotitalouksien lainanottohalukkuudesta kesälle 2023 ovat nekin yhtä karuja: kysyntä pysyy edelleen heikkona. Erilaiset tarjolla olevat lainanhoidon joustomahdollisuudet ovat kasvavassa käytössä.

Myös yritysten luotonkysyntä sakkaa. Kevään 2023 aikana luottoja on kysytty selvästi vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Kesän 2023 luotonkysyntää koskevat pankinjohtajien odotukset ovat nekin hyvin alavireiset, saldoluku painui yhä alaspäin, nyt -55 pisteeseen. Yritysten investointien rahoittaminen lainarahalla vähenee barometrin mukaan selvästi.

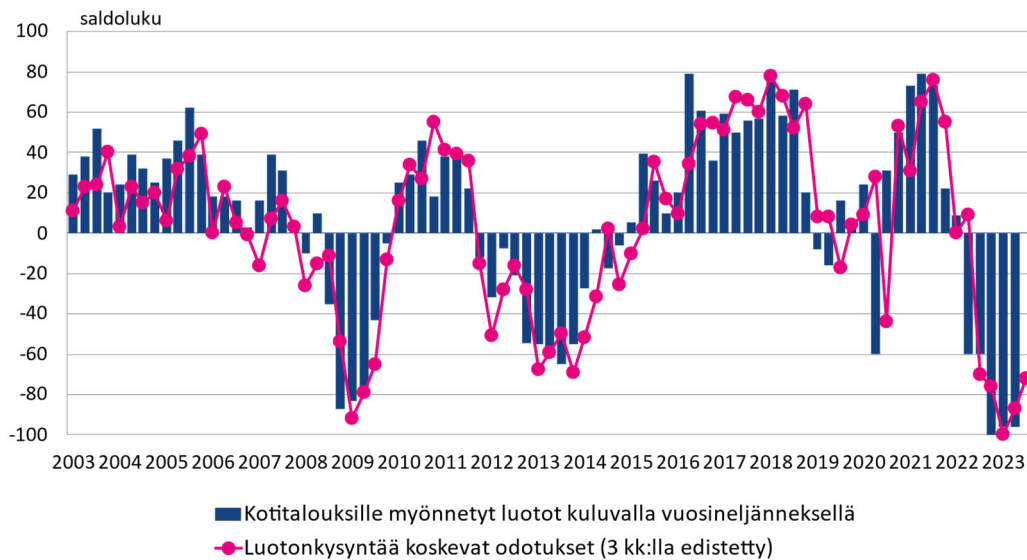
Kotitalouksien sijoituskohteiden suosiokäyrissä aiemmin tapahtunut käänne jatkuu. Tulevaan varaudutaan ennen kaikkea talletuksilla, samoin korkorahastojen suosio on edelleen vahvassa nousussa.

1 Kotitalouksien luotonkysyntä vieläkin erittäin heikkoa

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksien luotonkysyntä on ollut vuoden 2023 toisella neljänneksellä selvästi vuodentakaista hiljaisempaa (kuvio 1.). Kysyntää kuvaava saldoluku oli edelleen -96. Tämä tarkoittaa sitä, että vieläkin lähes jokainen vastaaja on arvioinut, että kuluvalle neljänneksellä luottoja on myönnetty vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vahvasti miinusmerkkisenä pysynyt saldoluku laski myös pitkän aikavälin keskiarvoa¹ (+13) taas numeron verran alaspäin.

Odotukset kotitalouksien luotonkysynnästä vuoden 2023 kesälle ovat nekin yhä tukevasti miinuksella. Luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku tosin nousi -87 pisteestä -74 pisteeseen. Nyt pari vastaajaa jo odottaa kysynnän kasvavan vuodentakaiseen verrattuna.

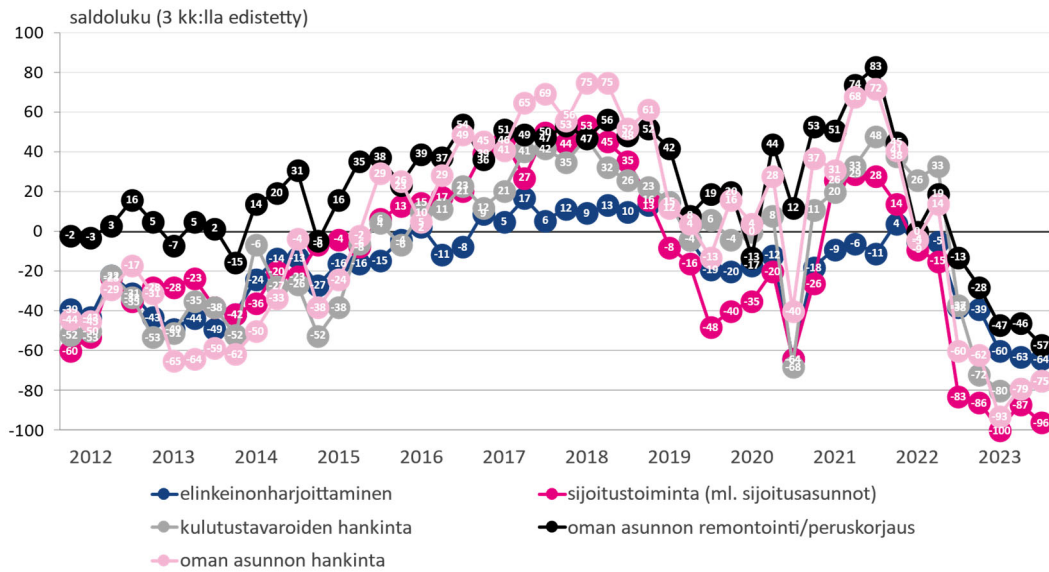
Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

¹ Vuosien 1997–2023 keskiarvo.

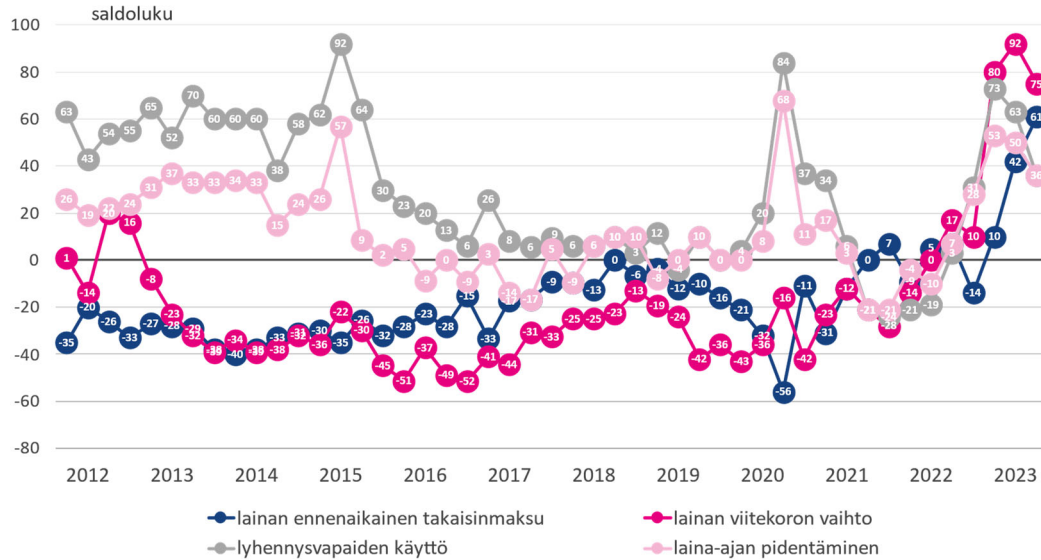
Kaikkien luoton käyttötarkoitusten saldoluviut ovat edelleen hyvin alhaalla (*kuvio 2*). Oman asunnon hankintaan otettavien lainojen kysynnän vilkastumiseen usko sentään pari vastaajaa, mutta muihin käyttötarkoituksiin otettavien lainojen kysyntäodotukset olivat enintään ennallaan pysyviä. Muutokset saldoluviussa olivat vähäisiä.

Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

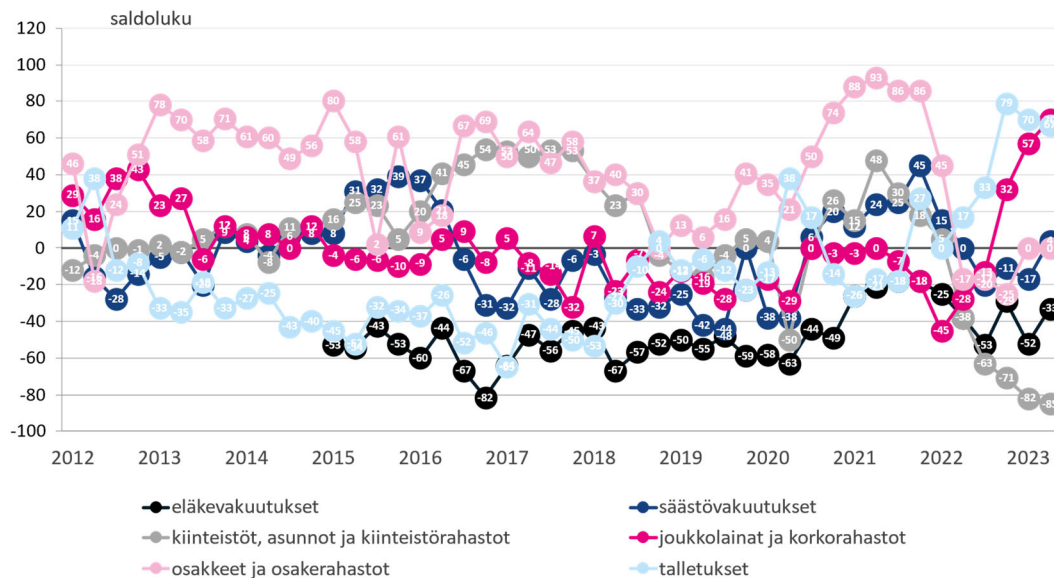
Erialaisten lainanhoidon joustomahdollisuuksien käyttö on vahvassa kasvussa. Vuoden 2022 keväällä alkaneen korkojen nousun myötä nollakorkomaailma on jäänyt taakse, ja monilla lainaa ottaneilla korkomenot ovat kasvaneet tuntuvasti. Lainan viitekoron vaihtoa käytetään yhtenä joustokeinona (*kuvio 3*). Lainojen ennaikainen takaisinmaksu on lisääntyvä joustokeino niillä, joille se on mahdollista. Asiakkaiden taloudellisten tilanteiden eriytyminen näkyy jo annetuissa vastauksissa.

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Korkojen noustessa korkorahastojen suosio sijoituskohteena on kasvanut entisestään, ja se nousi taas uuteen ennätykseen, 70 pisteeseen (kuvio 4.). Myös talletusten suosio pysyi edelleen korkeana, vaikka saldoluku laski piirun, 69 pisteeseen. Markkinoiden epävarmuus jatkuu vieläkin, ja monilla kuluttajilla on yhä tarve varautua talletuksilla ja/tai käteisellä. Useiden sijoituskohteiden suosio aleni edelleen rikkoen jälleen kerran ennätysalhaisen tasonsa. Säästövakuutuksissa saldo oli hivenen positiivinen.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

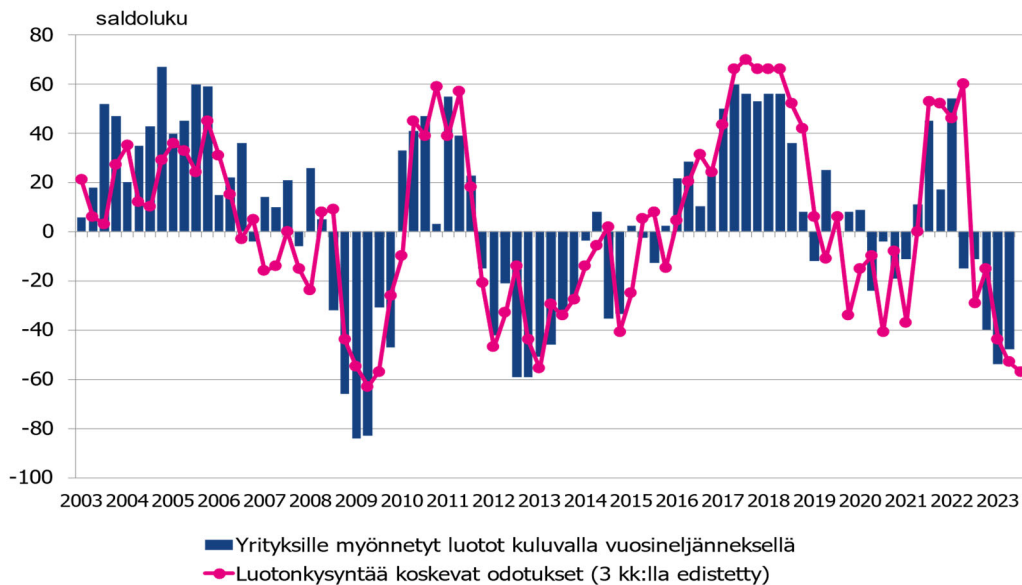

2 Yritysten luotonkysyntä heikkenee yhä

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yritykset ovat kysyneet kevään 2023 aikana luottoja selvästi viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän. Saldoluku tosin nousi -54 pisteestä -48 pisteeseen, mutta on siis edelleen vahvasti miinuksella (*kuvio 5*). Saldoluku alitti pitkän ajan keskiarvonsa (12)².

Yritysten luotonkysynnän odotukset kesälle 2023 ovat nekin yhä heikot. Saldoluku laski -53 pisteestä -55 pisteeseen, joka tarkoittaa, että kysyntä heikkenee hyvin vahvasti. Reilusti yli puolet vastaajista odottaa kysynnän vähenevän.

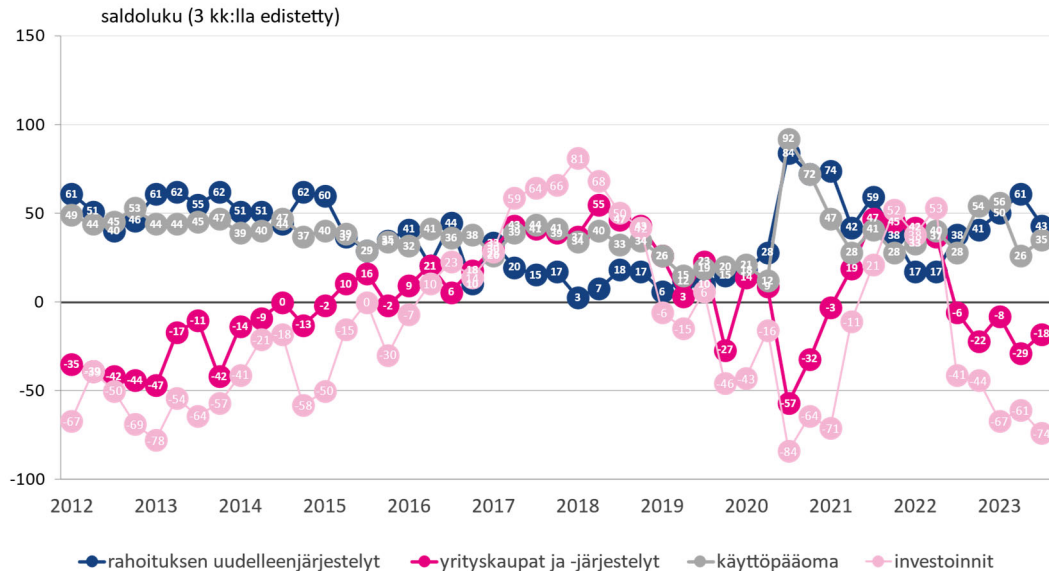
Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Talustilanteen ja -näkömien heikkeneminen heijastuu yritysten luotonkysyntää koskevissa odotuksissa. Käyttöpääomaan ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan yhä vain lisääntyvän. Sen sijaan investointeihin käytettävien luottojen kysynnän odotetaan alenevan kesän 2023 aikana vuodentakaiseen verrattuna. Myös yrityskauppoihin ja -järjestelyihin käytettävien lainojen kysynnän odotetaan vähenevän hieman (*kuvio 6*).

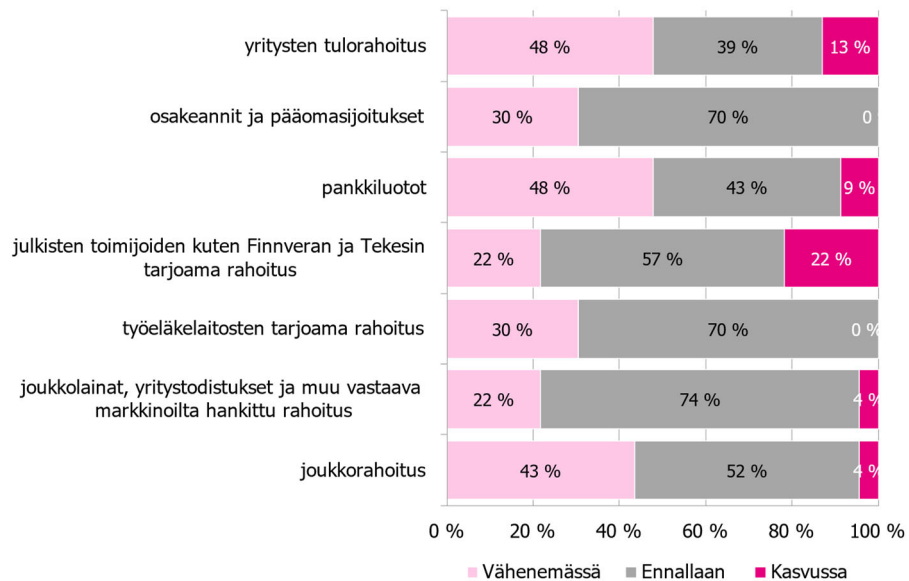
² Vuosien 1997–2023 keskiarvo.

Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoituslähteistä ainoastaan julkisen rahan käytössä tilanne on ennallaan. Muissa rahoitusmuodoissa käyttö on nettomääräisesti vähenemässä (kuvio 7.).

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

 FINANSSIALA

